

Olenick M, Clark N, Thomas K, Clements PT, Helmke L, Khati K, Germaine A. Navigating Moral Distress and Moral Injury in Military Veterans: Clinical Implications for Nursing Practice. In: Issues In Mental Health Nursing. 2026. <https://doi.org/10.1080/01612840.2025.2596209>

At håndtere moralsk belastning og moralsk skade hos militærveteraner

Martin Locht Pedersen. Sygeplejerske, Cand.cur., Ph.d.-studerende, Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, Institut for Regional Sundhedsforskning, Syddansk Universitet & Psykiatrisk Afdeling Middelfart, Sygehus Lillebælt, Region Syddanmark. martin.locht.pedersen@rsyd.dk

Resumé

Introduktion

Moralsk belastning (moral distress, MD) og moralsk skade (moral injury, MI) er potentielle konsekvenser af militærtjeneste og kan afspejle dybe følelsesmæssige, psykologiske og spirituelle sår hos militærveteraner. Mange militærveteraner fremstår velfungerende udadtil, men er "still at war on the inside". MD og MI er tæt forbundet med komplekse følgevirkninger, herunder øget selvmordsrisiko, PTSD, depression og undgåelse af behandling. Dette understreger behovet for, at sygeplejersker på tværs af specialer kan identificere og håndtere disse tilstande.

Metode

Artiklen er en narrativ oversigtsartikel, der syntetiserer eksisterende forskning om MD og MI hos militærveteraner. Den præsenterer en konceptuel ramme for begreberne og gennemgår psykologiske og adfærdsmæssige manifestationer, screeningsredskaber, sygeplejeinterventioner, etiske aspekter, uddannelsesbehov og organisatoriske krav. Da der er tale om et narrativt review, beskrives der hverken en systematisk litteratursøgning eller en kvalitetsvurdering af de inkluderede studier.

Resultater

Militærveteraner udsættes hyppigt for potentielt moralsk skadende hændelser. MD kan opstå, når der optræder konflikt mellem personlige værdier og militære handlinger eller ordrer. Ubehandlet kan MD blive kronisk og udvikle sig til MI med vedvarende følelsesmæssige, psykologiske og spirituelle konsekvenser. Artiklen fremhæver behovet for systematisk screening, traumebevidst og ikke-dømmende kommunikation, terapeutisk nærvær, psykoedukation og tværprofessionelt samarbejde. Meningsskabelse, identitetsrekonstruktion og inddragelse af pårørende beskrives som centrale elementer i den moralske helingsproces.

Konklusion

MD og MI kan have omfattende konsekvenser for militærveteraners mentale sundhed og kræver en helhedsorienteret sygeplejeindsats. Der er fortsat betydelige videnshuller, særligt vedrørende sygeplejespecifikke interventioner og systematisk screening. Sygeplejersker har en central rolle i tidlig identifikation, moralsk heling og militærveteraners reintegration.

Implikationer for praksis

Artiklen fremhæver en række tiltag, der kan styrke sygeplejerskers evne til at støtte militærveteraner med MD og MI. Håndtering af denne komplekse problemstilling kræver øget og løbende uddannelse, implementering af screeningsredskaber, tværprofessionelt samarbejde og udvikling af evidensbaserede sygeplejeinterventioner for at forbedre pleje og behandling af militærveteraner.

